

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: عثمان حیدری
۱۱ جون ۲۰۲۲

مسکو می تواند فراتر از وتوی ترکیه به گسترش ناتو پاسخ دهد!

گلوبال تایمز: مسکو می تواند فراتر از وتوی ترکیه به گسترش ناتو پاسخ دهد!

مسکو نمی تواند تنها بر وتوی احتمالی ترکیه در مورد پیوستن سویدن و فنلاند به ائتلاف نظامی تکیه کند. به گزارش روزنامه چینی گلوبال تایمز، به همین دلیل است که کرملین با اقدامات چند جانبه به دور ششم گسترش ناتو پاسخ می دهد.

بنس استولتنبرگ دبیرکل ناتو گفته است که اگر فنلاند و سویدن نتوانند خواسته های ترکیه را برآورده کنند، بعید است که بتوانند در اجلاس سران ناتو در ۲۸ جون به عضویت ناتو درآیند. برخی بر این باورند که رأی قاطع ترکیه می تواند دور جدید گسترش ناتو را از مسیر خود خارج کند. با این حال، مسکو نمی تواند همه امید خود را به وتوی ترکیه محدود کند و بنابراین از اقدامات چندجانبه ای برای دفاع از خود در برابر دور ششم گسترش ناتو استفاده خواهد کرد. به نوبه خود، کرملین هشدار جدی صادر کرده است که دور دیگری از گسترش ائتلاف نظامی غرب در شرق اروپا جایی که روسیه مستقیماً از سوی این پیمان تهدید می شود عواقب جدی خواهد داشت. فدراسیون روسیه از یک سو به فنلاند و سویدن هشدار داده است که اوضاع را نادرست ارزیابی نکنند و مسکو تأکید کرد که «انتخاب اشتباه» این دو کشور تشنج های منطقه ای را تشدید می کند و به هیچ وجه امنیت آنها را بهبود نمی بخشد. از سوی دیگر، کرملین تأکید کرد که استقرار زیرساخت های نظامی ناتو در مرز شمال غرب روسیه به ناچار واکنش مسکو را به دنبال خواهد داشت. سپس روسیه مجبور خواهد شد نیروهای زمینی، بحری و هوایی خود را در منطقه بالتیک افزایش دهد و در مورد «وضعیت غیرهسته ای کشورهای بالتیک نباید هیچ بحث و تجدید نظری صورت بگیرد.»

مسکو همچنین اقدامات بیشتری برای تقویت نقش سازمان پیمان امنیت جمعی (CSTO) انجام داده است. در اواسط اپریل، تحت رهبری روسیه، سازمان پیمان امنیت جمعی جلسه کمیته نظامی را برای «تبادل نظر در مورد وضعیت سیاسی-نظامی و توافق در مورد هماهنگی اقدامات مشترک برای مقابله با تهدیدات نظامی» برگزار کرد. در این اجلاس مقرر شد پائیز امسال مانورهای مشترک سازمان پیمان امنیت جمعی در قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان برگزار شود. در ۱۰ مه، سران کشورها و دولت های شش کشور عضو سازمان پیمان امنیت جمعی در کرملین برای بحث در مورد موضوعات فردی مانند تقویت همکاری بین کشورهای عضو و بهبود سیستم امنیت جمعی ملاقات کردند.

همچنین رئیس جمهور روسیه این پیام مهم را اعلام کرد که «در حال حاضر تعمیق همکاری با شرکای سنتی در سازمان همکاری شانگهای (SCO) و کشورهای مشترک المنافع (CIS) ضروری است. او همچنین اعطای وضعیت ناظر به فدراسیون روسیه و متحدانش را در CSTO پیشنهاد کرد. سوم این که، روسیه به طور فزاینده ای در حال تعامل با سازمان همکاری شانگهای است. روسیه در نقش رئیس سازمان همکاری شانگهای در سال ۲۰۲۰ از برگزاری اجلاس مشترک وزرای دفاع کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای، CIS و CSTO حمایت کرد. در سپتامبر همان سال، این سه سازمان اولین رزمایش مشترک ضد تروریستی خود را با نام «قفقاز ۲۰۲۰» برگزار کردند.

پس از خروج کامل نیروهای امریکائی و ناتو از افغانستان، اولین اجلاس سران کشورها و کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و سازمان پیمان امنیت جمعی در ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۱ برگزار شد که در آن این سیاستمداران در مورد وضعیت افغانستان تبادل نظر کردند. استانیسلاو ساس، دبیر کل سازمان پیمان امنیت جمعی، اخیراً با ژانگ مینگ، دبیر کل سازمان همکاری شانگهای ملاقات کرد.

وی در آن جلسه به «اهمیت ایجاد فضای امنیتی مشترک» اشاره کرد. برخی از تحلیلگران بر این باورند که همکاری بین CSTO و سازمان همکاری شانگهای می تواند در آینده به سایر زمینه ها نیز تعمیم یابد.

و به ویژه زمانی که درگیری بین روسیه و امریکا با اروپا تشدید می شود و گسترش ناتو نیز در دستور کار قرار دارد. مسکو همچنین توسعه همه جانبه اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) را آغاز کرده است. با توجه به تحریم های اقتصادی و مالی بی سابقه اعمال شده توسط غرب، روسیه اهمیت فزاینده ای به نقش EAEU می دهد.

در ۲۵ فیبروری سال جاری، نخست وزیران کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا اجلاسی را درباره وضعیت اقتصادی و تقویت همکاری ها برگزار کردند که در این اجلاس برای ایجاد ثبات در بازار داخلی راه کارهایی نیز ارائه شد.

در ۲۷ مه، شورای عالی کمیسیون اقتصادی اوراسیا (EAWK)، نهاد عالی EAEU، جلسه ای برگزار کرد که در آن اعلام شد که «اتحادیه اقتصادی اوراسیا باید مزیت های ژئواکونومیک رقابتی خود را توسعه دهد».

در حالی که روسیه از این اقدامات متقابل بهترین استفاده را می کند، این کشور همچنین با عواملی مواجه است که برای مهار این اقدامات طراحی شده اند. ایالات متحده در تلاش است تا کشورهای آسیای مرکزی را در کنار خود قرار دهد.

درست پس از آغاز عملیات نظامی ویژه روسیه در اوکراین، ایالات متحده میزبان اجلاس وزرای خارجه C5+1 با پنج کشور آسیای مرکزی از طریق ویدئو کنفرانس در ۱ مارچ بود.

طرفین بر تقویت همکاری ها در زمینه اقتصاد و امنیت به ویژه در زمینه تجارت، سرمایه گذاری، انرژی، علم و فناوری توافق کردند. آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه ایالات متحده، حتی سؤال ایجاد پایگاه های نظامی ایالات متحده در آسیای مرکزی را مطرح کرد، اما پاسخی دریافت نکرد. در اوایل ماه مارچ، یک هیأت ازبیکستان به رهبری وزیر امور خارجه به واشنگتن سفر کرد.

در دیدار با سفیر قزاقستان در ایالات متحده در ۱۱ اپریل، بایدن اعلام کرد که ایالات متحده به دنبال همکاری سازنده با نورسلطان در مورد موضوعات مهم در دستور کار دوجانبه و منطقه ای خواهد بود.

علاوه بر این تعامل فزاینده در عرصه دیپلماتیک، ایالات متحده امریکا و کشورهای آسیای مرکزی نیز به طور فزاینده ای همکاری اقتصادی خود را تقویت می کنند.

ازبیکستان و ایالات متحده در زمینه های توسعه اقتصادی، نوسازی کشاورزی و مراقبت های بهداشتی از نزدیک با یکدیگر همکاری می کنند.

اخیراً هر دو طرف علاقه زیادی به ساخت مشترک خط آهن «مزار شریف- کابل- پیشاور» نشان داده اند. سال گذشته، سرمایه گذاری ایالات متحده در قزاقستان ۴۵ درصد رشد کرد و بیش از ۷۰۰ شرکت امریکائی اکنون در قزاقستان فعالیت می کنند.

اما اتحادیه اروپا و جاپان نیز فعالانه به سمت آسیای مرکزی حرکت می کنند. از ۱۰ مارچ، ازبیکستان اجرای «برنامه شاخص چند ساله برای همکاری های تقویت شده بین اتحادیه اروپا و ازبیکستان در سال های ۲۰۲۷-۲۰۲۱» را آغاز کرد.

بر اساس این برنامه، اتحادیه اروپا از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۴ به صورت رایگان ۸۳ میلیون یورو به این کشور آسیای مرکزی برای پروژه های همکاری مشترک، برای کمک های فنی، حمایت از جامعه مدنی و ارتقای حقوق بشر کمک می کند.

در ۱۵ اپریل، یوشیماسا هایاشی، وزیر امور خارجه جاپان، جلسه ای آنلاین با وزرای خارجه پنج کشور آسیای مرکزی برگزار کرد.

اتحادیه اروپا و جاپان اکنون مهمترین متحدان ایالات متحده هستند، بنابراین هدف افزایش همکاری با آسیای مرکزی آشکار است.

در نهایت، باید در نظر داشت که بین سازمان پیمان امنیت جمعی و کشورهای اوراسیا در مورد نگرش به بحران بین روسیه و اوکراین اختلاف نظر وجود دارد. در یازدهمین اجلاس ویژه مجمع عمومی ملل متحد در تاریخ ۲ مارچ گرجستان و مولداوی به پیش نویس قطعنامه محکومیت روسیه رأی مثبت دادند. قزاقستان، تاجیکستان و قرقیزستان رأی ممتنع دادند و ارمنستان، آذربایجان، ازبکستان و ترکمنستان در رأی گیری شرکت نکردند.

علاوه بر این، قزاقستان و سایر کشورها علیه استقرار نیروهای CSTO در اوکراین صحبت کردند. از سوی دیگر، قزاقستان به رسانه ها گفت که این کشور نه در تحریم ها شرکت خواهد کرد و نه به دور زدن آن کمک خواهد کرد.

اگر تنش ها بین روسیه و اوکراین کاهش نیابد، ایالات متحده قطعاً تلاش های خود را برای رشوه دادن و جذب کشورهای آسیای مرکزی به سمت خود افزایش خواهد داد تا فضای ستراتیژیک امنیتی و حوزه نفوذ روسیه را محدود کند.

کشورهای آسیای مرکزی به دنبال یک سیاست خارجی چندمرکزی و متعادل بر اساس منافع خود خواهند بود. اما در مجموع، روسیه هنوز در بازی قدرت های بزرگی که در آسیای مرکزی در حال گسترش است، مزایای آشکاری دارد و نفوذ آن بسیار بیشتر از کشورهای غربی است. دلایل مختلفی برای این امر وجود دارد که در تاریخ، ژئوپلیتیک، منافع ملی و ویژگی ها و هنجارهای منطقه ئی نهفته است و تغییر این وضعیت در کوتاه مدت در آینده امکان پذیر نخواهد بود.